

[Finansministeren.]

Af tekniske grunde har man anset det for ønskeligt at nøjes med 2 afgiftsklasser for cigarer i stedet for 3. Den 3. afgiftsklasse er af overordentlig ringe betydning. Endvidere har man ved omregningen af prisgrænsen mellem klasse 1 og 2 afrundet prisgrænsen til 70 øre i stedet for 69 øre.

Vedrørende de øvrige ændringer, der er foreslået i de gældende bestemmelser, og som er af udpræget teknisk karakter og af tilsvarende art som bestemmelserne i andre afgiftslove, tillader jeg mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden: Den højtærede justitsminister har ordet for at fremsætte det for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v.

De spørgsmål, der gennem fremsættelsen af dette lovforslag indbringes for det høje ting, tilhører et af de områder, som det er allervanskeligst at give lovregler for. Vi står her overfor problemer, hvor der må ske en afvejning af på den ene side samfundsmæssige hensyn, på den anden side de enkelte individers interesser, men det er karakteristisk for de faktorer, der skal afvejes imod hinanden, at der i vurderingen af dem indgår en række ret ubestemte, tildels følelsesmæssigt betonedede momenter. Når man yderligere tager i betragtning, at de afgørelser, der er tale om at træffe, ofte er af meget indgribende betydning for de enkelte kvinder, der ønsker deres svangerskab afbrudt, kan der ikke være tvivl om, at der ved udformningen af reglerne bør gås frem med den allerstørste varsomhed. Jeg vil gerne indrømme, at jeg for mit eget vedkommende er gået ind i overvejelserne vedrørende dette lovforslag med den største usikkerhed overfor problemerne, og jeg har anset det for betydningsfuldt for at nå frem til en afklaring af de centrale spørgsmål at få fuldstændig rede på den udvikling, der har fundet sted på dette område i de seneste årtier. Jeg vil

gerne indledningsvis trække hovedlinierne af denne udvikling op.

Indtil den gældende lov af 18. maj 1937 fandtes der ikke bestemmelser, der legaliserede nogen form for svangerskabsafbrydelse, men det var en selvfølge, at man ud fra almindelige nødretlige synspunkter anerkendte fremkaldelse af abort i de tilfælde, hvor valget stod mellem moderens og fosterets liv. Svangerskabsafbrydelse blev altså anset for legalt, hvor der forelå det, der betegnes som en rent medicinsk indikation. 1937-loven lovfæstede svangerskabsafbrydelse på den såkaldte eugeniske og etiske indikation, men fastholdt iøvrigt, at svangerskabsafbrydelse kun skulle kunne ske på medicinsk indikation, nemlig når det måtte anses for nødvendigt for at afværge alvorlig fare for kvindens liv eller helbred. Det fremgår imidlertid klart af forhandlingerne på rigsdagen i forbindelse med gennemførelsen af denne lov, at man herved sigtede til en ordning, hvorefter den medicinske indikation skulle forstås i videre forstand, end det hidtil havde været tilfældet. Flertallet i folketinget tog nemlig afstand fra et forslag om i definitionen af den medicinske indikation at medtage som en betingelse, at faren for kvindens liv eller helbred skulle bero på sygdom, uden at man samtidig nævnte, at også andre forhold kunne komme i betragtning. Det er således klart, at den gældende lovbestemmelse om den medicinske indikation hjemler svangerskabsafbrydelse ikke alene, hvor faren for kvindens liv eller helbred er begrundet i en sygdom, fysisk eller psykisk, men også hvor denne fare må antages at bestå, selvom der ikke foreligger en akut sygdom, og bestemmelsen er i overensstemmelse med de direktiver, sundhedsstyrelsen har udsendt herom, blevet praktiseret efter disse retningslinier. Der er således ikke tvivl om, som det også fremgår af kommissionsbetænkningen, at belastningsneuroser, betinget af de forhold, hvorunder kvinden levede, i den forløbne tid har spillet en væsentlig rolle som indikation for legal svangerskabsafbrydelse.

Når man vil sammenligne udviklingen på lovgivningsområdet med de statistiske oplysninger, der foreligger om antallet af svangerskabsafbrydelser, støder man på den store vanskelighed, at det selvsagt ikke er muligt med større sikkerhed at udtale sig